

I

La Milano, într-o dimineată de februarie a anului 1960, arhitectul Antonio Dorigo îi telefonă doamnei Ermelina.

— Sunt Tonino, bună ziua, doam...

— Dumneavoastră sunteți? De când nu v-am mai văzut! Ce mai faceți?

— Mulțumesc, bine. Știți, am avut mult de lucru și aşa... Spuneți-mi, aş putea veni după-masă?

— În după-masa asta? ... stați să mă gândesc... la ce oră?

— Nu știu. Pe la trei, trei și jumătate...

— De acord, la trei și jumătate.

— Ah, stați puțin, doamnă...

— Spuneți, spuneți...

— Ultima dată... vă aduceți aminte? ... pe scurt, stofa aceea, ca să fiu sincer, nu-mi prea plăcea, aş vrea...

— Înțeleg. Din păcate, eu căteodată...

— Ceva mai modern, înțelegeți?

— Da, da. Dar veți, ați făcut bine că mi-ați telefonat astăzi, e o ocazie... mă rog, o să veți că veți fi mulțumit.

— Aș prefera o stofă neagră.

— Neagră, neagră, știu, cum e cărbunele.

— Mulțumesc. Atunci, pe curând.

Puse receptorul în furcă. Era singur la birou. Iar Gaetano Maronni, colegul care ocupa biroul alăturat, ieși în dimineața aceea.

Era o dimineată oarecare dintr-o zi oarecare. Munca mergea bine. De la fereastra mare de la etajul al optulea se vedea casa din față, o clădire modernă,

asemenea tuturor caselor din jur, aidoma celei în care se afla biroul lui Dorigo. Era totuși destul de plăcut marele ansamblu de locuințe de pe via Moscova, în mijlocul căreia spații verzi îngăduiau parcarea automobilelor.

Era una dintre multele zile milaneze cenușii, fără ploaie, însă cu acel cer nedeslușit pe care nu-ți dădeai seama dacă sunt nori sau numai o ceată dincolo de care se afla, poate, soarele. Sau pur și simplu doar funinginea din coșuri, din gurile cazanelor de păcură ale furnalelor de la rafinăria Coloradi, din camioanele zgomotoase, din canale, din grămezile de resturi fetide răsturnate în locurile virane ale periferiei, din traheele a milioane și milioane de oameni – erau atât de mulți? –, tixite între ciment, asfalt și incleștarea din juru-le.

Aprinse a treia țigară, era zece și trei sferturi („Sunt Tonino, bună ziua, doam...” „Dumneavoastră sunteți? De când nu v-am mai...”), cum arăta pe zidul din fața lui ceasul electric al ansamblului de locuințe, uneori un crâmpel firav de muzică, acolo, în camera de alături domnișoara Maria Torri ținea deschis non-stop pe masă, în poșetă, în burtă, un mic radio japonez, chiar și în timpul discuțiilor, iar Dorigo n-a îndrăznit să i-l interzică, în fond chiar și el și-a luat de placere unul portabil, de contrabandă, cu zece mii de lire, la magazinele din centru se vindeau cu douăzeci și patru, douăzeci și cinci de mii, dar după nici două zile Giorgina îl-a suflat, nu că l-ar fi interesat Giorgina, dar se cunoșteau de-atâta timp, o întâlnise la intrarea de pe via Corso, în timp ce din buzunarul paltonului îi răzbătea un vals vienez chiar dintre cele pe care nu le putea suferi, însă din lene nu-l stinsese, iar atunci ea spusese: „Arată-mi, ce frumos, mi-l dăruiești?” În fond, ce-l interesa pe el un radio de buzunar?

Aprinse cea de-a patra țigară, ar fi trebuit să termine o lucrare, dar nu avea nici un chef, și apoi nu era o urgență, sămbătă trebuia prezentată, iar

acum era abia marți, pe urmă, când îi venea chef să facă dragoste, nu-i ardea de muncă, nu pentru că Dorigo ar fi fost un ins prea senzual și plin de virilitate, dar totuși, uneori, fără motive aparente, imaginația începea să-i lucreze, iar tot cursul gândurilor i se schimba pe de-a-ntregul.

Apoi, când întâlnirea cu o fată era deja aranjată, întregul corp îi intra în aşteptare, era o stare dure-roasă, dar, una peste alta, plăcută, greu de explicat, aproape senzația de-a fi victima care se oferă deplin jertfei, cu întregul trup gol, cu abandonul și revârsarea unor energii dureroase, care-i trepidau în fiecare parte a trupului și a viscerelor și a cărnii. Povara unei cumplite puteri, cu totul altfel decât bestială și oarbă, dimpotrivă, lirică și plină de turpititudini obscure.

În orele acestea, Dorigo își uita chiar și chipul care îl nemulțumea dintotdeauna, pe care totdeauna și-l socotise oribil; și se iluziona că ar putea fi chiar atrăgător.

În același timp, aşteptarea femeii („Sunt Tonino, bună ziua, doam...“) îl făcea să-și piardă siguranța de sine, atât de mare atunci când era vorba despre munca sa. În fața femeii nu mai era artistul aproape celebru de-acum, cu renume internațional, personalitatea invidiată, omul care inspira imediat simpatie, el însuși se minuna că reușește atât de repede să devină simpatetic, însă cu femeile era altfel, devenea un oarecare, chiar antipatic, observase asta de nenumărate ori, femeile erau intimidante, iar el, cu cât se străduia să pară dezinvolt și spiritual, cu atât era mai rău, femeia îl privea dezorientată și aproape însăjuită, era nevoie de o mare incredere, era nevoie de timp, începuturile erau totdeauna anevoieioase și trudnice, cât îl invidia pe Maronni care după trei cuvinte le făcea pe fete să se simtă în largul lor, căteodată îl ura chiar cu dispreț, cu femeile paradoxurile sale predilecțe erau un joc de-a dreptul falimentar, își dădea foarte bine seama de asta, în loc să le distreze, provocadezorientare și jenă, ele aveau impresia că sunt luate

în râs sau tratate într-un mod snob. Se măngâia puțin cu gândul că, până la urmă, firea lui rasată izbutea aproape totdeauna să-l salveze, cel puțin să-l ajute să facă figură acceptabilă, dacă nu chiar să placă ; femeia intuia într-adevăr, chiar antipatizându-l, superioritatea lui intelectuală, încisă și orgolioasă, care nu izbutea....

Ce fată i-o fi pregătit, în după-amiaza aceea, doamna Ermelina ? Se ferea de un optimism excesiv, era atât de greu să-i ghicești preferințele, sigur, la doamna Ermelina, slavă Domnului, află totdeauna tipese proaspete, sau măcar tinerețea unor trupuri.

În fond, se gândeau, dacă Ermelina i-ar fi chemat-o pe Britta, n-ar fi fost rău. De luni bune nu mai făcea dragoste cu Britta. Britta nu știa ce înseamnă abandonul sentimental, însă în pat nu făcea moșturi. Acel trup blond tare, neted, elastic, fără un fir de păr, nici măcar în părțile inghinale. Iar lui nu-i prea plăceau blondele, chiar dacă erau false. Însă Britta avea carnea vârtoasă și provocatoare a unei focoase. Când își ridică brațele, subsuorile i se dăruiau, niște flori deschise, roz, netede, umede, călduțe, fără o umbră, o ridicătură dulce ieșea puțin în relief, pocnind de tinerețe.

Își privi biroul acoperit de cărți, fascicole, hărți de-a valma – semne ale muncii.

La ora aceea orașul lucra din plin, deasupra, dedesubtul și în jurul lui, în aceeași clădire, lucrău oameni aidoma lui și în clădirea din față lucrău și în cea foarte veche de pe via Foppa, care se întrezărea într-o crăpătură dintre clădiri, și îndărăt la fel, în case nevăzute și mai încolo, mai încolo, în ceață, pe kilometri și kilometri, se lucră. Hărți, registre, formulare, telefoane, chitanțe, mâini cu stilouri, unelte, creioane, concentrate pe un instrument, o adunare, o sudură, un extras de cont, mușuroi de furnici frenetice însetate de bunăstare, și totuși gândurile lor, oh, ii venea să râdă, totul în jur, pe kilometri și kilometri, gânduri aidoma cu ale lui, mizerie sau sublime, prin misterioasa

voce care îndeamnă la răspândirea speciei, transferată în vicii stranii și imperioase, de ce nimeni n-avea curajul să spună? Gânduri ale ei, ale ei, ivite din gura aceea anume, dintre buzele acelea făcute într-un anume fel, dintr-o perspectivă de mușchi contractați, ți-amintești?, moi și fluizi, într-o rotunjire deosebită de toate celealte, de o cută, de un pliu, de o concavitate, de ceva cald, de ceva umed, de o consimțire, de o cufundare, de un abis fierbinte. Iar jurnalele vorbesc despre poziția și mai rigidă a sovieticilor, despre interpelările de la Cameră pentru Alto Adige, asigurările lui Nenni privind autonomia PSI, incendiul de la cinematograful Fiamma, criza adunării regionale siciliene, ce caraghioslăc demențial!

Aprinse a cincea țigară. Era în picioare, cu excitația specială care îl caracteriza, pe el, atât de sensibil și neliniștit („Sunt Tonino, bună ziua, doam...“ „Dumneavoastră sunteți? De când nu v-am mai...“). Dar se simțea bine, nici o parte a corpului nu-l supără. Absolut liniștit, puternic și senin. Era, într-adevăr, o dimineață ca toate celealte. Afară cerul rămânea cenușiu și uniform. Dar el se simțea bine.

Următoarele ore nu-l preocupau, iar zilele următoare nu-i dădeau nici un motiv de teamă. Nici viitorul îndepărtat. Telefonul era tăcut. Dorigo era liniștit, toate-i mergeau din plin. Îmbrăcat într-un costum gri, cămașă albă, cravată roșu *magenta*, șosete tot roșii, pantofi negri de comandă, ca și cum...

Ca și cum totul ar fi trebuit să meargă înainte să acum mersese până atunci, până în acea zi de februarie, care era o marți și purta numărul 9. Totul sigur și propice pentru un burghez în floarea vârstei, inteligent, depravat, bogat și norocos.